

Diagnostisk säkerhet

DISPOSITION

- Vad är ett diagnostiskt fel / misstag?

Pelle Gustafson, chefläkare, Löf (regionernas ömsesidiga försäkringsbolag)

- Vad beror diagnostisk osäkerhet på?

Pär Lindgren, regional chefläkare, Region Kronoberg

- Hur skapar vi säkra diagnostiska processer?

Rita Fernholm, distriktsläkare, och Kiku Pukk Härenstam, barnläkare, Region Stockholm

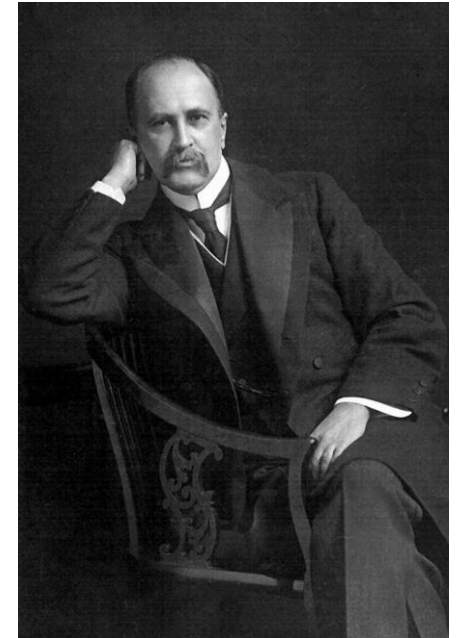
DEFINITION

- Diagnos = *dia* och *gignoskein* ($\approx$ att skilja åt, urskilja)
- Konsten eller handlingen att identifiera ett tillstånd / en sjukdom,
baserat på dess symptom och tecken

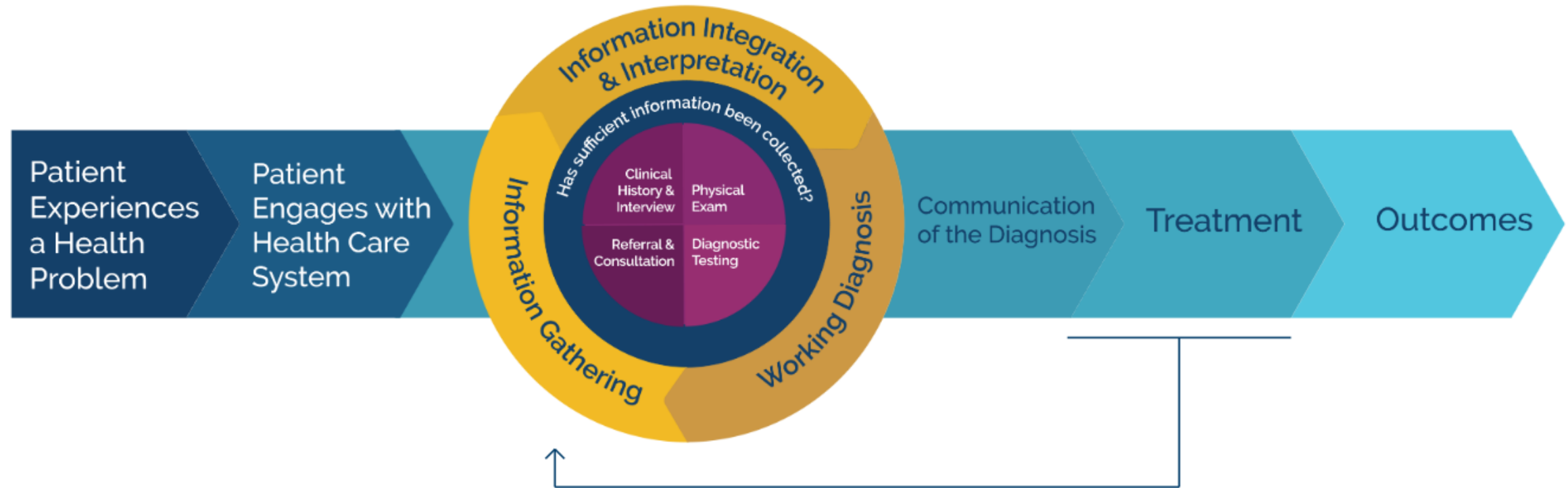
GRUNDPROBLEMET...

Medicine is a science of uncertainty,
and an art of probability.

William Osler 1849 – 1919

DEN DIAGNOSTISKA PROCESSEN (SIDM)

OLIKA TERMER

- Diagnostic error
- Missed diagnostic opportunity
- Diagnostiskt fel / misstag / misslyckande
- Diagnostisk osäkerhet

DEFINITION

- SIDM: the failure to (a) establish an accurate and timely explanation of the patient's health problem(s) or (b) communicate that explanation to the patient
- Patientskadelagen SFS 1996:799: Felaktig diagnosticering (utebliven / felaktig / försenad diagnos)
- (Överdiagnostik räknas normalt inte till området)

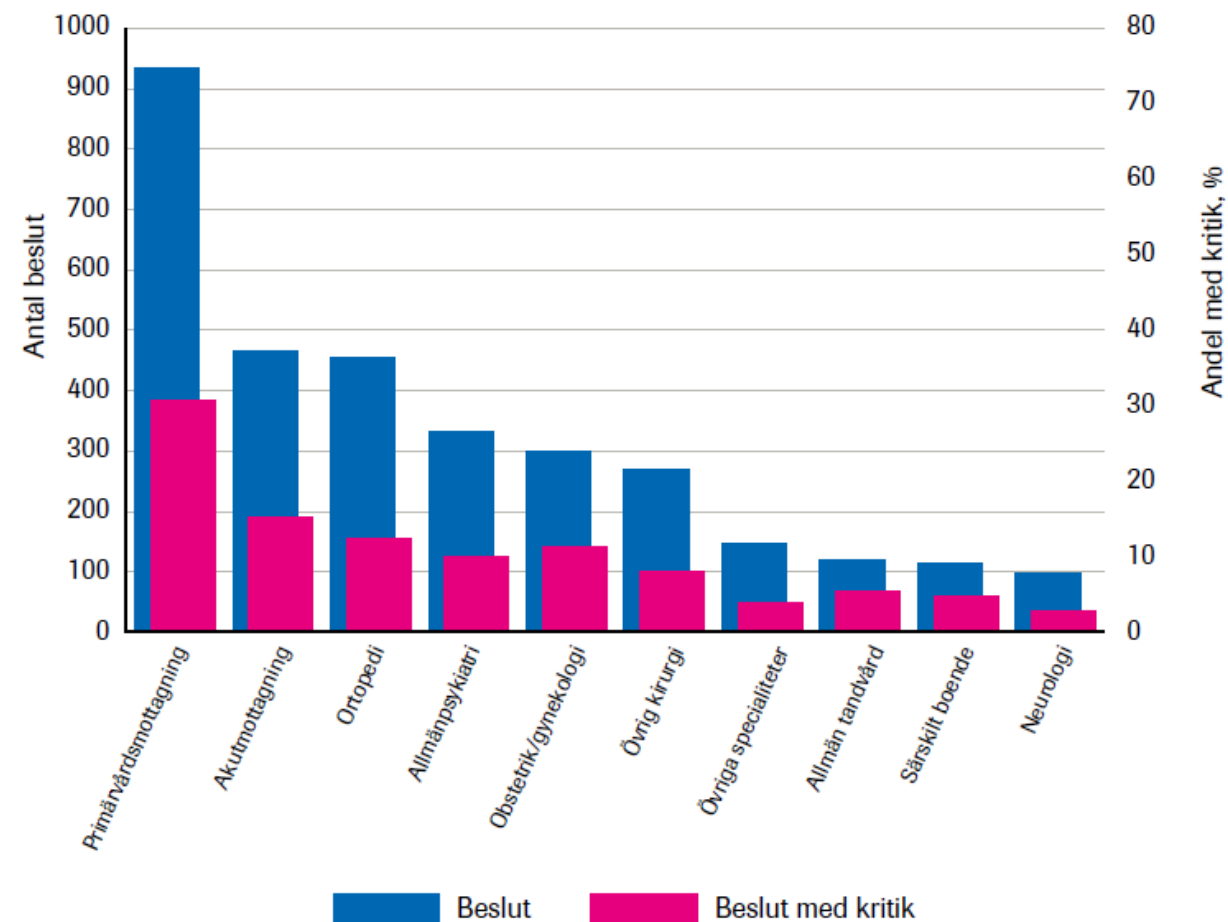
HUR FÖREKOMMANDE ÄR DE?

- Hårda data saknas (självfallet, alla fel resulterar inte i skada)
- Kan bedömas utgöra 10 – 20 % av alla undvikbara skador
- Högre siffror (upp till 40 – 50 %) i primärvård och på akutmottagningar
- Alla kommer att drabbas av ett, förr eller senare...

VAR INTRÄFFAR DE?

Figur 4. Beslutade klagomål enligt PSL och andel som beslutades med kritik år 2017, per verksamhetstyp.

Primärvård och akutmottagningar
dominerar

Diagnostikrapport 2019, Roche

VAR BEROR OCKSÅ PÅ TILLSTÅND

Hjärtinfarkt

- Mer än hälften av all feldiagnostik kunde hänföras till sjukvård innan patienterna kom till sjukhus

Appendicit

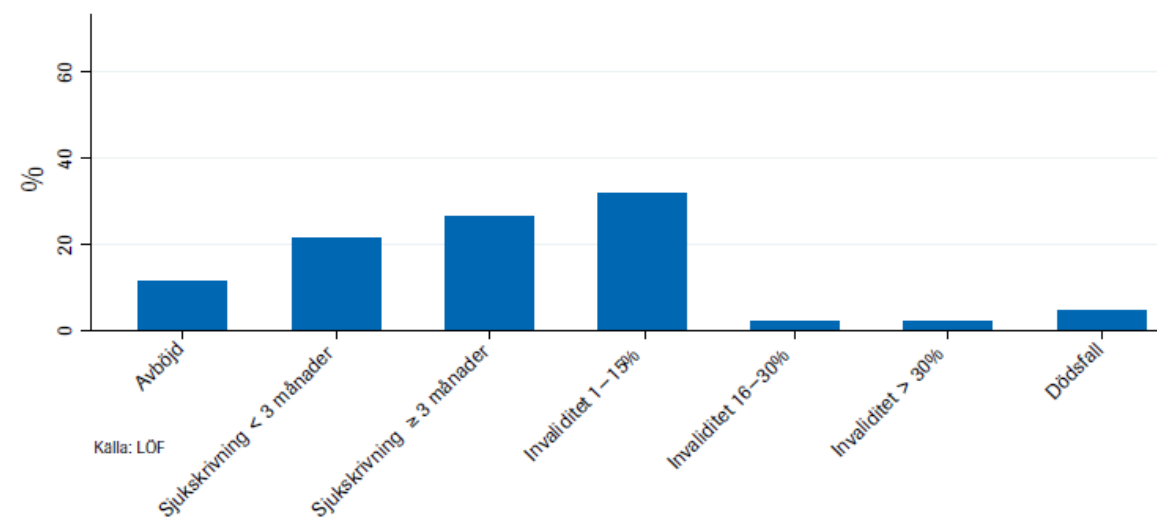
- Felbedömning skedde på sjukhus (80%) och i primärvård (20%). På sjukhus skedde över 80% av felhändelserna på akutmottagning

Höftfraktur

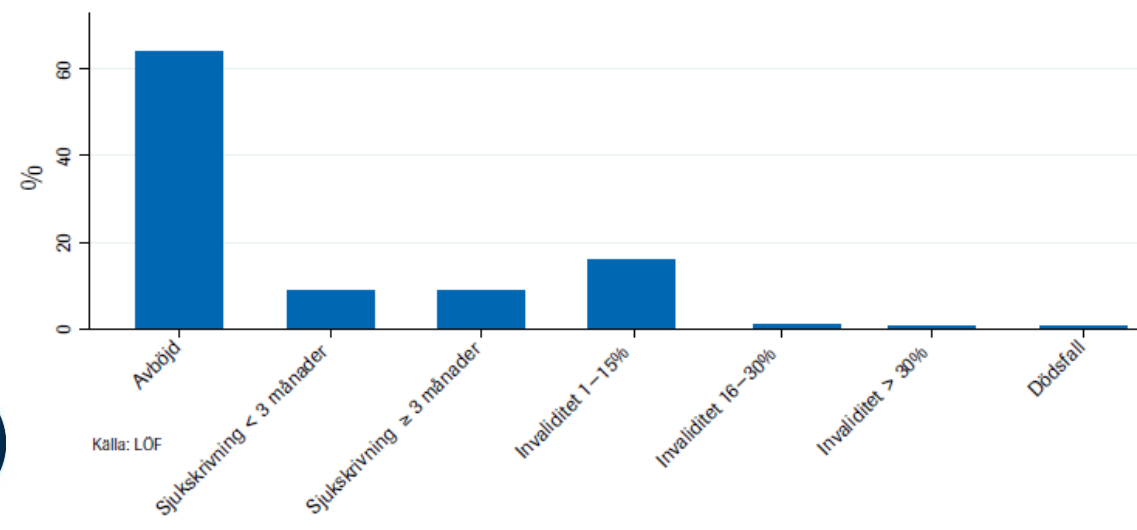
- En majoritet (90%) av missad diagnos av höftfraktur orsakades av bristande handläggning, särskilt inom primärvård / kommunal vård

HUR ALLVARLIGA ÄR DE?

Figur 5. Allvarlighetsgrad bland beslutade fall som gäller diagnostisering.

Figur 6. Allvarlighetsgrad bland beslutade fall som inte gäller diagnostisering.

Klart ökad risk att ett diagnostiskt fel / misstag slutar i en skada med invaliditet eller dödsfall som följd

Diagnostikrapport 2019, Roche

FINNS MÖNSTER?

Burden of serious harms from diagnostic error in the USA

David E Newman-Toker ,^{1,2} Najlla Nassery,³ Adam C Schaffer,^{4,5} Chihwen Winnie Yu-Moe,⁵ Gwendolyn D Clemens,⁶ Zheyu Wang,^{6,7} Yuxin Zhu,^{1,6} Ali S. Saber Tehrani,¹ Mehdi Fanai,¹ Ahmed Hassoon,^{1,2} Dana Siegal^{8,9}

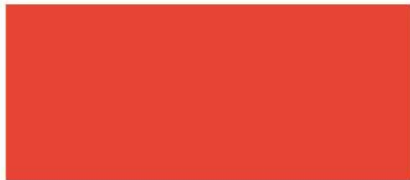
... emergency department and ambulatory care. The 15 dangerous diseases accounted for 50.7% of total serious harms and the top 5 (stroke, sepsis, pneumonia, venous thromboembolism and lung cancer) accounted for 38.7%.

VEJE TIL BEDRE DIAGNOSER

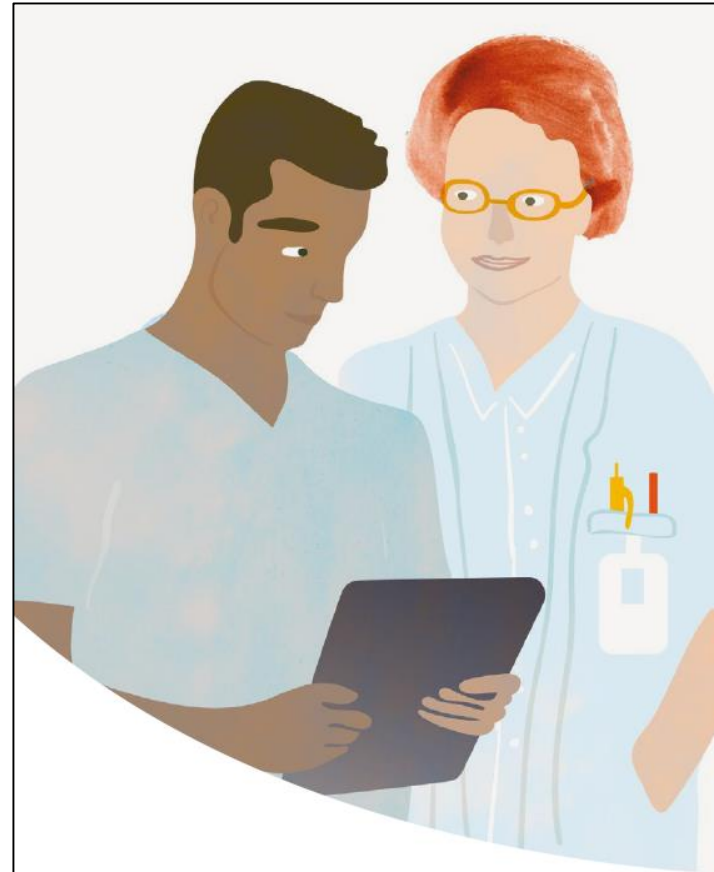
Hvor tit sker der fejl?
Hvor går det galt?
Og hvad kan der gøres
ved det?

PS!

Dansk Selskab for
PatientSikkerhed

Patienterstatningen
- behandlings- og lægemiddelskader

Diagnostiske fel

LÄRDOMAR AV HÄNDELSEANALYSER

Sveriges
Kommuner
och Landsting

Diagnostikrapport 2019

- ett kunskapsunderlag om diagnostiska misstag
i svensk hälso- och sjukvård

Pelle Gustafson

LÖF

SAMMANFATTNING

Diagnostiska fel / misstag är:

- Vanliga (vanligare än vi tror)
- En väsentlig källa till allvarliga undvikbara skador
- Lömska och svåra att komma åt
- Till stor del, men inte helt, undvikbara